Maa- ja metsätalousvaliokunta
Eduskunta
MmV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö, Asia: U 45/2023 vp
Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kasvien lisäysaineiston tuotannosta ja markkinoinnista

Kiitämme mahdollisuudesta lausua otsikon asiasta ja sen vaikutuksista. Tuemme valtioneuvoston Eduskunnalle toimittaman kirjelmän kohdassa 9 esitettyä valtioneuvoston kantaa. Tuemme myös Siemenkauppiaitten Yhdistys Ry:n lausuntoa.

Asetuksesta puuttuvat vielä monet käytännön tulkintaa ohjaavat tarkentavat säädökset. Siksi on tärkeää, että valmistelussa huolehditaan säännösten yksityiskohtien sovellettavuudesta käytäntöön ja että ne soveltuvat myös muista EU-maista poikkeaviin Suomen ilmasto-oloihin ja viljelyolojemme erityispiirteisiin.

Asetuksessa tulisi mahdollistaa kansallinen harkinta, mitä ominaisuuksia viljelyarvokokeissa testataan tarkoituksenmukaisesti siten että tuloksista olisi merkittävä lisäarvo lajikkeita käyttöönsä valitseville viljelijöille. Lajikkeiden viljelyarvokokeisiin suunniteltuihin uusiin kestävyyskriteereihin liittyvät koejärjestelyt voivat aiheuttaa kasvinjalostajille merkittäviä lisäkustannuksia, joita ei kaikkia pystytä viemään hintoihin. Tämä heikentäisi edelleen kasvinjalostustoiminnan kannattavuutta ja mahdollisuutta jalostaa uusia, Suomen ruokaketjulle tarpeellisia lajikkeita.

Ehdotus aiheuttaa muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön mm. korvaten suurimmaksi osaksi siemenlain (600/2019). Kyseisessä laissa oleva **17§, kansallisesti tärkeiden peltokasvilajien siemenhuollon turvaaminen tulee säilyttää kansallisessa lainsäädännössä**. Sen perusteella *"Kansallisesti tärkeiden peltokasvilajien siemenhuollon turvaamiseksi voidaan kasvinjalostusyritykselle maksaa huoltovarmuusrahaston varoista korvausta lajikkeiden jalostustyöstä, joka tapahtuu Suomessa, ja kantasiementuotannosta"*. Kasvinjalostus saa tuottonsa markkinoilta rojalteina ja Suomen markkina on lähes kaikkien kasvilajien osalta niin pieni, ettei pitkäjänteisen lajikejalostuksen rahoittaminen markkinaehtoisesti ole mahdollista. 17§ on mahdollistanut jo yli 20 vuotta Borealin tulokselliset jalostusohjelmat ja jalostustoiminnan jatkuvan kehittämisen yhteiskunnan kannalta hyvin kustannustehokkaasti. Borealin lajikkeilla viljellään yli puolet kaikista Suomen pelloista ja toiminnalla on suuri merkitys ruoantuotannon huoltovarmuudelle. Yhtiön pääomistaja Suomen valtio on määritellyt Borealin strategisen intressin yhtiöksi.

Markku Äijälä, toimitusjohtaja
Boreal Kasvinjalostus Oy
p. 0400 837808